

o tom, která z nich má hraditi možné příspěvky pro Obilní ústav, platí předpis čl. I, odst. 2, vládn. nař. č. 218/1936 Sb. z. a n. a cena obilí se snižuje o výši těchto příspěvků, které byly zavedeny vládním nařízením č. 219/1936 Sb. z. a n.

Ustanovení odst. III pachtovní smlouvy, že žalovaní nemají práva žádati za slevu pachtovného, se nevztahuje na případ, že zákonným předpisem bude něco zařízeno, jak se to právě stalo u příspěvků pro Obilní ústav. Tyto příspěvky, o jejichž placení strany ani při uzavření pachtovní smlouvy, ani v pozdější době se nedohodly, musejí býti sraženy z ceny obilí, která má být i brána za podklad placení pachtovného.

Žalující propachtovatelka má tudíž nárok na pachtovné vypočtené podle prodejních cen obilí a nikoli podle cen výkupních, musí si však nechat odpočísti příspěvky pro Obilní ústav.

Prot nejsou žalovaní pachtýři povinni zaplatiti žalující propachtovatelce celou zažalovanou částku 9.050 Kč 60 h, vypočtenou podle prodejních cen bez odečtení příspěvků pro Obilní ústav, nýbrž částku sníženou o příspěvky, které musily býti každým zemědělcem, odvádějícím obilí domácího původu, placeny Obilnímu ústavu podle vládního nařízení č. 219/1936 Sb. z. a n. a vyhlášky Československé obilní společnosti ze dne 16. července 1936, č. 4/III (Úřední list ze dne 18. července 1936, č. 16).

Odvolací soud při svém odchýlném právním názoru se nezabýval otázkou, kolik činí nedoplatek pachtovného vypočteného správně podle uvedené směrnice, a proto musil býti napadený rozsudek zrušen (§ 510, odst. 1, c. ř. s.).

Čís. 17274.

Železniční přepravní řád (vládn. nař. č. 144/1928 Sb. z. a n.).

Reklamacie podaná u příslušné železnice se pokládá za platnou teprve tím okamžikem, kdy k ní byly předloženy doklady o oprávněnosti. Jen takovou reklamací se staví promlčení nároků z přepravní smlouvy (§§ 3, 4, čl. 107 ž, př. ř.).

Promlčení nároků na náhradu za poškození dopravovaného zboží se počíná uplynutím dne, kdy bylo dodáno. Rozhoduje den, kdy zásilka došla do stanice určení, nikoliv den, kdy došla do místa určení.

(Rozn. ze dne 9. listopadu 1938, Rv I 3331/37.)

Dne 4. října odeslala firma Č., akciová společnost v P., speciálním vozem železnou hřídel pro generátor, určenou pro stavbu zdymadla a hydroelektrárny, do stanice S. Podle činopisu ze dne 5. října 1935, č. j. 1064 v Ú., došla zásilka dne 5. října 1935 do stanice Ú. (stanice určení) a vydána firmě Č. dne 8. srpna 1935. Ježto zásilka došla v poškozeném stavu, oznámila firma Č. dopisem ze dne 4. ledna 1936 řízeným na ředitelství čs. státních drah v P., že činí ředitelství čs. státních

drah odpovědným za vzešlou škodu, poukazuje na protokol ze dne 3. ledna 1936 a upozorňuje dále, že zásilka byla odborně naložena a zajištěna, takže musil předcházeti abnormální náraz, který způsobil poškození hřídele a žádá o zaslání technického znalce k zjištění škody. Dopisem ze dne 29. ledna 1936 bylo pak žalovanému oznámeno, že jí byl nárok na náhradu škody postoupen a že žalobkyně vstupuje do reklamačního řízení. Nákladní list ani jiné doklady nebyly ani k prvnímu, ani k druhému dopisu připojeny, to učinila žalobkyně teprve dne 5. října 1936. Dne 12. října 1936 byla reklamační žaloba zamítnuta a zamítavé rozhodnutí doručeno žalobkyni dne 15. října 1936. Proti žalobě na náhradu škody, podané u soudu dne 16. srpna 1936, namítl žalovaný stát promlčení podle čl. 107 ž. př. ř., ježto od dodání zboží do podání žaloby po odečtení reklamační doby plynula doba delší jednoho roku, a podle čl. 102 § 4 ž. př. ř. se pokládá reklamační doba za platnou teprve jejím podáním u železnice a předložením dokladů. Nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d uvedl v otázce, o niž tu jde, v d ů v o d e c h: Je sice správné, že nestačí ústní reklamační doba k stavení promlčení podle čl. 107 ž. př. ř., stačí však jakýkoliv písemný projev, z něhož je zřejmé, že se požaduje náhrada škody za poškozené zboží; připojení dokladu se zatím nevyžaduje (rozh. č. 1838, 3874, 3850 Sb. n. s.). To, že reklamační doba nebyla doložena průkazem o škodě na poškozené hřídeli, mohla by sice býti dráze důvodem, aby reklamační doba zamítnuta, ale neubírá reklamační právní povahu písemného ohlášení nároku na náhradu, kterýmžto ohlášením se staví promlčení. Nemůže býti žalobkyni upřeno právo, aby doba, po kterou zůstala její reklamační doba bez jakéhokoliv vyřízení, nebyla započtena do promlčecí lhůty. Jestliže železnice nechtěla porušiti pro ni závazná pravidla cti a víry, nesměla ulpěti na významu užitých slov, nýbrž se měla podle čl. 278 obch. zák. řídití vůli smluvců a pak musila seznati, že straně nejde o nic jiného než o náhradu. Dráha ani nenamítala, že reklamační doba nedošla, ani nenamítala, že oznámení, o němž jde, nelze pokládati za reklamační. V onom oznámení činí firma Č. výslovně dráhu odpovědnou za vzešlou škodu a výlohy se škodou spojené a žádá za vyšetření škody vzniklé poškozením hřídele s tím, že by byla nucena uplatňovati i penale, které by sama byla povinna hraditi při opožděném skončení montáže turbíny (rozh. č. 7376 Sb. n. s.). Správně tedy první soud pokládal je za reklamační podle čl. 102 ž. př. ř. Dopisem žalobkynina právního zástupce ze dne 5. října 1936 žalovaný ani neupírá povahu reklamační. I kdyby pouze naposledy do-
tčený dopis mohl býti pokládán za platnou reklamační, přece by žalobkyniny nároky nebyly promlčeny, protože se promlčení počíná uplynutím dne dodání zboží (čl. 107 § 2 ž. př. ř.), t. j. uplynutím dne, kdy zboží vystoupilo z detence a opatrování dráhy, třeba by bylo v detenci dráhy jako povozníka (čl. 89 § 1 a § 6 ž. př. ř.). Zjištění prvního soudu, že se tak stalo dne 8. října 1935, nebylo v odvolacím řízení změněno a proto nutno z tohoto zjištění vycházeti (§ 498 c. ř. s.). Správně první soud poukazuje na to, že nerozhoduje, kdy příjemce vyplatil nákladní list a potvrdil příjem v návěštním odběrném listě. Počala-li se tedy promlčecí lhůta dnem 9. října 1935, končila se dne 9. října 1936. Poněvadž

byly podány reklamace již dne 4. ledna resp. 29. ledna 1936, a protože promlčení podle čl. 107 ž. př. ř. se staví platnou písemnou reklamací a pokračuje dnem, kdy železnice písemně zamítla reklamaci, což se stalo dne 15. října 1936, neplynula jednoletá promlčecí lhůta. Neuplyula by ani tehdy, když reklamace byla podána až dne 5. října 1936, neboť vyřízení reklamace došlo 15. října 1936 a žaloba podána byla 16. října 1936. Posoudil tedy soud první stolice správně otázku promlčení.

N e j v y š š í s o u d zamítl žalobu.

D ů v o d y:

Podle ustanovení § 3 čl. 102 ž. př. ř. jest reklamant povinen p ř e d - l o ž i t i d o k l a d y určené tarifem, a to buď v prvopise nebo v opise, na přání železnice řadně ověřeném. Podle doplňovacích ustanovení IV. č. 3 k čl. 102 ž. př. ř. společného tarifu čs. železnic musí reklamant, je-li k reklamaci oprávněn odesílatel, doložit reklamaci duplikátem nákladního listu či přejímacím listem a, je-li k reklamaci oprávněn příjemce, musí ji tento doložit nákladním listem. V doplňovacích ustanoveních v č. 5 IV. společného tarifu čs. železnic k čl. 102 ž. př. ř. se ustanovuje, že mimo to mají býti vždy předloženy ostatní snad potřebné doklady a že nárok na náhradu za úplnou nebo částečnou ztrátu nebo poškození spěšnin y nebo zboží má býti doložen průkazem o hodnotě. Podle ustanovení § 4 čl. 102 ž. př. ř. se reklamace pokládá za platnou, neustanovuje-li tarif jinak, byla-li podána reklamantem (§ 2) u příslušné železnice (§ 1), a to okamžikem, kdy byly k ní předloženy d o k l a d y o oprávněnosti (§ 3).

Uvedenými závaznými předpisy železničního přepravního řádu č. 144/1928 Sb. z. a n., kterého jest na souzený případ jediné užití, je přesně a jasně stanoveno, jak (§ 1), kdo (§ 2), a s jakými doklady (§ 3) může podati reklamaci nároků z přepravní smlouvy a kdy se reklamace pokládá za platnou (§ 4). Vzpomenutým předpisu však nevyhovuje dopis »Č. K. D.« ze dne 4. ledna 1936 na ředitelství státních drah, z něhož lze vyčísti jen oznámení, že »Č. K. D.« bude uplatňovati náhradu škody, za niž činí dráhu zodpovědnou, a že zve dráhu k účasti na komisionálním šetření škody. Shora uvedeným předpisům o řadné a platné reklamaci vyhovuje teprve dopis žalobkynina právního zástupce ze dne 5. října 1936, k němuž teprve byl připojen nákladní list a účet firmy »Č. K. D.«. Teprve tímto dnem — 5. ří j n a 1 9 3 6 — byly tudíž splněny předpoklady stanovené v § 3 čl. 102 ž. př. ř. pro podání řadné a platné reklamace.

S tím pak souvisí otázka promlčení nároku z přepravní smlouvy. Podle § 1 čl. 107 ž. př. ř. se nároky z přepravní smlouvy promlčují zpravidla v jednom roce. Promlčení se počíná podle § 2, písm. a), čl. 107 ž. př. ř. při nárocích na náhradu za poškození, o jaký tu jde, uplynutím dne d o d á n í z b o ž í a podle § 3 čl. 107 ž. př. ř. se promlčení staví platnou reklamací písemnou (čl. 102, § 4). V souzeném případě byla zásilka dodána ve smyslu ustanovení §§ 1 a 6 čl. 89 ž. př. ř.

dnem 5. října 1935, neboť podle zjištěného stavu věci došla tímto dnem do stanice určení Ú. a tímto dnem byla příjemcem vyplacena (§§ 1 a 10 čl. 63 ž. př. ř.). Že jediné tato skutečnost jest rozhodující pro otázku početí promlčení ve smyslu § 2, písm. a), čl. 107 ž. př. ř., jest zřejmé z ustanovení § 1 čl. 88 a §§ 1 a 6 čl. 89 ž. př. ř., podle nichž se končí ručení železnice z přepravní smlouvy dodáním zboží do stanice určení, označené v nákladním listu, i tehdy, zapsal-li odesílatel do nákladního listu také místo určení, jako tomu bylo v souzeném případě. Co do další přepravy má železnice práva i povinnosti speditéra. Promlčení se tudíž v souzeném případě počalo dnem 6. října 1935, t. j. dnem po dodání zboží, a stavilo se podáním platné reklamace dnem 5. října 1936 do dne 15. října 1936, kdy železnice reklamaci zamítla a vrátila žalobkyni doklady podle čl. 107 § 3 ž. př. ř., kterýmžto dnem se zároveň počalo pokračování promlčení. Poněvadž tímto dnem 15. října 1936 zároveň plynula — hledíc na stanovení promlčení — doba jednoho roku (§ 902 obč. zák. a čl. 327 a násl. obch. zák.) a ježto žaloba byla podána až dne 16. října 1936, tedy až po uplynutí jednoho roku, jest žalobní nárok ve smyslu uvedených ustanovení promlčen. Vycházely-li nižší soudy při posouzení otázky, od kterého dne se začalo promlčení, z jiného skutkového základu, nešlo o skutková zjištění, nýbrž o právní posouzení.

Posuzuje-li se věc s vyloženého právního hlediska, bylo již z tohoto důvodu dovolání vyhověti a žalobu zamítnouti. Jen pro úplnost se podotýká, že se rozhodnutí nejvyššího soudu, na něž poukázal odvolací soud pro své právní stanovisko, nehodí na souzený případ, poněvadž se týkají ustanovení ž. př. ř. č. 203/1921 Sb. z. a n., který ani co do otázky reklamace, ani co do otázky promlčení a odpovědnosti železnice neobsahoval takových ustanovení jako železniční přepravní řád č. 144/1928 Sb. z. a n. v uvedených předpisech, kterých tu bylo použití.

Čís. 17275.

Pozůstalostní nemovitosti, které jsou stíženy svěřenským náhradnictvím, a nemovitosti náležející sice povolanému dědici, avšak zatížené omezením jeho vlastnického práva zákazem zcizení ve prospěch svěřenského náhradníka, nemohou býti zástavou pro zajištění substitučních nároků týkajících se pozůstalostních movitostí a příslušenství pozůstalostních nemovitostí.

Svěřenský náhradník je účastníkem řízení o projednání pozůstalostního jmění stíženého svěřenským náhradnictvím a je proto oprávněn k rekursu proti rozhodnutí pozůstalostního soudu, že se pohledávka proti zůstaviteli přihlášená do jeho pozůstalosti zařazuje do pasiv pozůstalosti; není však oprávněn k rekursu proti rozhodnutím pozůstalostního soudu, že se část jmění zařazuje do **a k t i v** pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1938, R I 1316/38.)